

NIEUWE ONTWIKKELINGEN M.B.T.
ARTIKELS 11 EN 13 VAN HET FCTC
(KADERVERDRAG INZAKE
TABAKSONTMOEDIGING)
VERPAKKING & ETIKETTERING VAN TABAK EN
PROMOTIE EN RECLAME VOOR TABAK

Briefing Smoke Free Partnership
November 2016

Achtergrond

In 2011 publiceerde het SFP (Smoke Free Partnership) een [Spotlight over de toepassing van artikel 11 en 13 van het Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging \(FCTC\)](#) in het kader van de herziening van de Tabaksproductenrichtlijn 2001/37/EG (TPR). De Spotlight benadrukte dat de TPR van 2001 niet in overeenstemming was met artikels 11&13 en hun richtlijnen en pleitte voor een herzieningsprocedure om deze richtlijnen te implementeren door het gebruik van grote verplichte geïllustreerde waarschuwingen en het invoeren van een neutrale verpakking. De nieuwe TPR voerde grotere geïllustreerde waarschuwingen in en laat lidstaten toe om een neutrale verpakking in te voeren op nationaal niveau. In het licht van de recente evolutie is deze briefing gebaseerd op de Spotlight en geeft deze een samenvatting van de markante ontwikkelingen in de artikels 11&13 in het algemeen en van het meest recente bewijsmateriaal inzake de effectiviteit van een neutrale verpakking.

Geïllustreerde waarschuwingen: belangrijk bewijsmateriaal en ontwikkelingen

Status van gezondheidswaarschuwingen wereldwijd (Bron: *Rapport van de Canadese Kankervereniging*, nov. 2016)

- 105 landen wereldwijd leggen nu geïllustreerde waarschuwingen op, waarvan er 94 waarschuwingen vereisen ter grootte van minstens 50% van de grootte van de verpakking.
- Vier landen hebben wetten uitgevaardigd om een neutrale verpakking op te leggen: Australië (2012), GB en Frankrijk (2016) en Hongarije (2018). 14 andere landen, waarvan 7 in Europa, overwegen of ronden momenteel de invoering af van reglementering m.b.t. een neutrale verpakking: Nieuw-Zeeland, Ierland, Noorwegen, Slovenië, Canada, Uruguay, Thailand, Singapore, België, Roemenië, Turkije, Finland, Chili en Zuid-Afrika.

Voor meer informatie verwijzen we u naar ***Cigarette Package Health warnings: International Status Report, 5th Edition*** (Canadese Kankervereniging, nov. 2016) via

<http://www.cancer.ca/~media/cancer.ca/CW/for%20media/Media%20releases/2016/CCS-international-cigarette-packaging-report-2016-English.pdf?la=en>

Uitspraak van de Internationale rechtbank in het geding van PMI vs. Uruguay (Bron: *CTFK briefing on the findings of the International Arbitration Tribunal, July 2016*)

In 2011 betwistte PMI in het kader van de clausules ter bescherming van investeringen in de Uruguese-Zwitserse bilaterale investeringsovereenkomst, de Uruguese wetgeving van 2010 die geïllustreerde waarschuwingen verplicht op minstens 80% van de voor- en achterkant van pakjes. De uitspraak werd gedaan in juli 2016. De grond van de rechtszaak betreft bepalingen m.b.t. handelsafspraken en is in meerdere opzichten specifiek voor deze bijzondere situatie; de rechtbank erkende nochtans sterk het belang van het FCTC en de verplichtingen van Uruguay in het kader van deze overeenkomst:

- Wat betreft grote geïllustreerde waarschuwingen handelde Uruguay zodanig dat het voldeed aan zijn nationale en internationale wettelijke verplichtingen inzake openbare gezondheid.
- Voor een land met beperkte technische en economische middelen is de toetreding tot het FCTC en zijn samenwerkings- en uitwisselingsmechanismen een belangrijk, zo niet noodzakelijk middel om toegang te verkrijgen tot de wetenschappelijke kennis en marktervaring die nodig zijn voor een correcte implementatie van zijn verplichtingen in het kader van het FCTC.
- Het FCTC is een op bewijsmateriaal gebaseerde overeenkomst, zodat “in deze omstandigheden er geen vereiste was voor Uruguay om bijkomende studies uit te voeren of verder bewijsmateriaal te verzamelen om de betwiste maatregelen te onderbouwen”.

Voor meer informatie verwijzen we u naar ***Philip Morris v Uruguay Findings from the International Arbitration Tribunal*** (Campaign for Tobacco Free Kids, juli 2016) via

http://www.tobaccofreekids.org/content/press_office/2016/2016_07_12_uruguay_factsheet.pdf

Neutrale verpakking: effectiviteit en bewijsmateriaal op basis van de toepassing in Australië

Bron: *Presentatie door Dr. Melanie Wakefield van de Kanker Raad Victoria, over [implementatieonderzoek in opdracht van de Australische overheid](#)*, juni 2016.

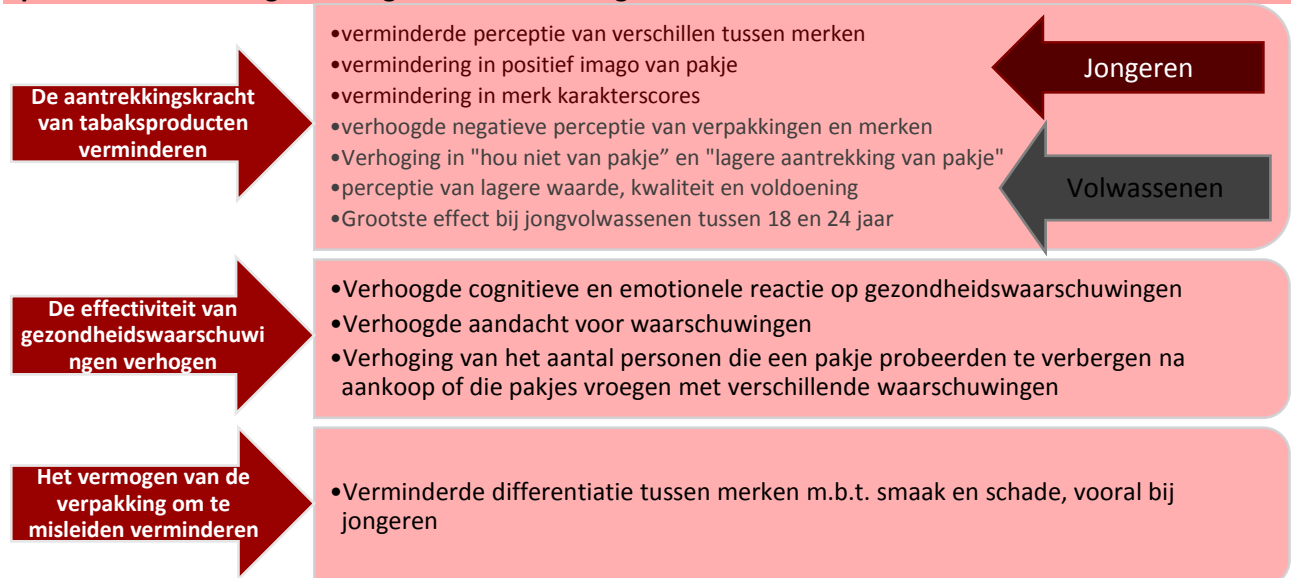
Het eerste implementatierapport over neutrale verpakking werd begin 2016 afgerond in Australië. In het algemeen werden **de doelstellingen ruim behaald in jaar 1 van een neutrale verpakking**, rekening houdend met de impact van andere beleidsmaatregelen zoals prijsverhogingen:

- ✓ Jongere mensen werden meer beïnvloed door een verminderde aantrekkingskracht van merk/verpakking
- ✓ Gezondheidswaarschuwingen waren effectiever en leidden tot pogingen en overwegingen van volwassenen om te stoppen met roken
- ✓ Meer rokers staan op het punt om te stoppen gedurende de uitrol van een neutrale verpakking en 1 jaar nadien
- ✓ Minder roken in de nabijheid van kinderen, en minder neiging tot roken bij zowel jongeren als volwassenen.

Algemene doelstellingen: de openbare gezondheid verbeteren door

Specifieke doelstellingen: de algemene doelstellingen bereiken door

Negatieve impact van een neutrale verpakking: mythe van tabaksindustrie versus realiteit

Verliezen voor kleine ondernemingen		<ul style="list-style-type: none"> • Geen verhoging van de bedieningstijd aan de kassa in de detailhandel • Geen wijziging in het percentage van de verkoop via kleine winkels
Explosie in onwettige tabak		<ul style="list-style-type: none"> • Onwettige tabak in Australië bleef laag op minder dan 1% • Door de industrie bestelde rapporten erkenden een daling van het aantal namaaksigaretten in Australië na de invoering van een neutrale verpakking
Ineenstorting van de prijs	 MAAR...	<ul style="list-style-type: none"> • Verhoging van detailhandelsprijzen voor alle productcategorieën • ANTWOORD van de INDUSTRIE: lancering van producten met een "superwaarde" en nieuwe pakjesformaten, meer diverse goedkope merken, wat leidde tot een kleine verschuiving naar lager geprijsde merken.
Verhoging van het verbruik		<ul style="list-style-type: none"> • Geen significante verhoging van het verbruik • Vermindering in totale volumes • Continue vermindering van post-taks verhoging

Voor meer informatie verwijzen we u naar **Tobacco Plain Packaging: Post-implementation Review – Department of Health** (2016) <https://ris.govspace.gov.au/2016/02/26/tobacco-plain-packaging/> en **Plain packaging. The facts – Cancer Council Victoria**, <http://www.cancervic.org.au/plainfacts/default.asp>

Neutrale verpakking: samenvatting van de juridische betwisting gelanceerd in het Verenigd Koninkrijk

Bron: ASH (UK) *Highlights of the High Court of Justice's ruling on standardised packaging*, Sept. 2016

De wet waardoor het VK neutrale verpakking invoerde voor tabaksproducten werd voor het hooggerechtshof in het VK betwist door BAT, JTI, PMI, Imperial, Gallaher en kartonfabrikanten. Hoorzittingen in deze zaak werden gehouden in december 2015, en de beslissing werd genomen in mei 2016. In zijn beslissing verwierp het hooggerechtshof alle vorderingen die de tabaksindustrie had ingediend om de wetgeving te ontkrachten. De rechtbank was in het bijzonder van oordeel dat:

- Door neutrale verpakking in te voeren, **de regering handelde om haar verplichting na te komen om in de context van het Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging** uitgebreide beleidsmaatregelen te nemen om het tabaksgebruik en de blootstelling aan tabaksrook continu en substantieel te verminderen
- De rechtbank erkende **de door het FTC op bewijsmateriaal gebaseerde verplichting van overheden om hun volksgezondheidsbeleid af te schermen tegen beïnvloeding van de tabaksindustrie:**

De conclusies die zijn voortgekomen uit de rechtbanken in de VS met betrekking tot de scherpe discrepantie tussen wat de tabaksbedrijven intern denken tussen hun vier muren en wat zij dan aan de buitenwereld zeggen (meer bepaald via experts), zijn zo belastend en de bewijskracht van de discrepantie zo sterk en verregaand dat het helemaal niet verrassend is dat de WGO besloot dat er voldoende bewijsmateriaal was om aanbevelingen op te baseren om staten de verbintenis te laten aangaan om waakzaam te zijn en een verantwoorde houding en transparantie te vragen in hun contacten met de tabaksbedrijven. [p. 18, ¶21]

- De rechtbank was van oordeel dat de **bewijselementen aangevoerd door de tabaksindustrie niet voldeden aan enige aanvaardbare vereisten voor een wetenschappelijke en juridische beoordeling:**

In het algemeen is de bewijsvoering van de eisers in grote mate: niet gecheckt door een derde partij; vaak niet voorzien van een bevestiging van waarheid of verklaring die voldoet aan de CPR [Court Procedural Rules for England and Wales]; bijna volledig

voorbereid zonder enige verwijzing naar de interne documentatie of data van de tabaksbedrijven zelf; ontkent of verwerpt luchthartig het wereldwijde onderzoek en de literatuuurbasis die de bewijsvoering aangebracht door de tabaksindustrie tegenspreekt; en is dikwijls niet verifieerbaar. [p. 18, ¶123]

- De uitspraak van de rechtbank keurt **de aanpak af van de tabaksindustrie die geen rekening houdt met het bestaan van door derden geverifieerd en onafhankelijk bewijsmateriaal of dit bewust ontkent** bij het uitwerken van “expertiserapporten” in eigen opdracht.
- Ten slotte **verwerpt de rechtbank de door de industrie gevraagde vergoeding voor inkomstenverlies als gevolg van een neutrale verpakking ten sterkste, gezien het dodelijke karakter van tabaksgebruik en de hoge kost ervan voor de samenleving:**

[Er is geen inbreuk op het recht op het ongestoord genot van eigendom in het kader van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens] indien geen schadevergoeding wordt betaald omwille van a) de onmiskenbare en sterk verspreide schade aangericht door het product; (b) het feit dat de handelsmerken verder worden gebruikt om die schade te bevorderen door het product te promoten bij consumenten; en (c) het feit dat zij hierdoor aan de staat onaanvaardbaar hoge kosten opleggen voor het verminderen en herstellen van de schade. [p. 320, ¶1802]

Voor meer informatie verwijzen we u naar ***Tobacco Industry Legal Challenge to Standardised Packaging of Cigarettes and Tobacco Products: Highlights of the High Court of Justice’s ruling on standardised packaging*** (Action on Smoking and Health (UK), sept. 2016), via www.ash.org.uk (in de sectie: Standardised Plain Packaging) en

De ***Uitspraak van het hooggerechtshof***, (volledige tekst) is beschikbaar via www.judiciary.gov.uk/wp-content/uploads/2016/05/bat-v-doh-judgment.pdf